

La maternitat d'Elna, d'Assumpta Montellà

1. CONTEXT HISTÒRIC I AUTORA

1-Assumpta Montellà, que va néixer a Mataró l'any 1958, és...

- a) una mestra, interessada per la recerca històrica
- b) una historiadora, interessada per la recerca històrica
- c) una periodista, interessada per la recerca històrica

2-Elisabeth Eidenbenz, la directora de la Maternitat, era...

- a) una infermera suïssa que ja tenia experiència com a voluntària durant la Guerra Civil Espanyola
- b) una diplomàtica suïssa que ja tenia experiència com a voluntària durant la Guerra Civil Espanyola
- c) una mestra suïssa que ja tenia experiència com a voluntària durant la Guerra Civil Espanyola

3-Elisabeth Eidenbenz va morir l'any 2011...

- a) força jove, sense que se li reconegués la tasca humanitària
- b) amb gairebé cent anys
- c) acabada de jubilar

4-A *La Maternitat d'Elna* van néixer...

- a) una xifra elevada, però desconeguda, de nadons
- b) aproximadament dos-cents nadons
- c) aproximadament sis-cents nadons

5-La Maternitat suïssa va deixar de funcionar l'any 1944...

- a) quan es van acabar els fons econòmics per mantenir-la
- b) quan els nazis la van tancar, arran de l'ocupació de França
- c) quan el nombre de naixements va començar a baixar

6-L'edifici de la Maternitat va estar abandonat fins que, als anys noranta,

- a) el va adquirir l'ajuntament d'Elna
- b) el va adquirir un artesà per establir-hi el seu taller de vitralls
- c) el va restaurar una associació d'ajut als refugiats

7-Entre el 28 de gener i el 12 de febrer de 1939...

- a) gairebé mig milió de persones van fugir a França
- b) gairebé cent mil persones van fugir a França
- c) gairebé un milió de persones van fugir a França

8-La majoria de les mares que van tenir fills a la Maternitat...

- a) Provenien del camp de concentració de la platja d'Argelers, on es malvivia en condicions inhumanes, on es passava gana i no hi havia aigua potable
- b) Provenien del camp de Sant Cebrià, on es malvivia en barraques, amb moltes mancances
- c) Eren dones que havien travessat la frontera i vivien amagades

9-La major part dels testimonis recorden França...

- a) Com un país que els va tractar com a presidaris o delinqüents, sense compassió humana ni governamental,
- b) Com un país que els va acollir tan bé com va poder, tot i estar desbordat per la quantitat de persones que travessaren la frontera
- c) Com un país que va fer honor al lema 'Llibertat, igualtat i fraternitat' i que estava dotat de la infraestructura necessària per acollir-los

10-Tan bon punt es va tancar la Maternitat...

- a) Elisabeth Eidenbenz va continuar ajudant infants fins al final de la Segona Guerra Mundial. Llavors se'n va anar a viure a Viena, on va organitzar menjadors socials per als nens orfes de la guerra.
- b) Elisabeth Eidenbenz va continuar la seva tasca humanitària, com a mestra, amb la Creu Roja Suïssa
- c) Elisabeth Eidenbenz de seguida es va dedicar a la reinserció laboral femenina, tornà a exercir de mestra i ensenyà a llegir a analfabetes.

2. VOCABULARI

► Coneixeu el significat d'aquestes paraules o expressions subratllades?

► Podríeu trobar les paraules derivades de les que hi ha entre parèntesis?

Alguns van preferir arrencar-se els galons i entrar a França com a civils per evitar encara més deshonor i estalviar-se el _____ (arma) i els registres vexatoris dels gendarmes francesos.

Aquell poblet tenia les mateixes imatges que tots els pobles de l'èxode: una munió de gent caminant d'esma, cotxes, camions... per una carretera estreta que _____ (serp) tocant el mar fins a la ratlla de França.

Nosaltres, dalt del camió, érem uns privilegiats i sovint havíem de dissuadir les persones que hi volien pujar. Els avions franquistes volaven ras per _____ (metralla) i llançar les seves bombes damunt d'una població agònica.

Em va dir que no podia tornar perquè érem ja en plena repressió franquista i _____ (fusell) totes les persones que s'havien significat amb la República.

Per a la travessia, la dona del mas em va donar uns papers de diari per protegir-me les cames de les bardisses.

Ella anava de pressa perquè hi estava avesada, a la muntanya. Jo anava esgarrinxada fins al capdamunt.

Jo li vaig contestar que m'estava a l'Agullana esperant els papers per passar la frontera i que buscava una dida per a la meva filla de sis mesos.

Un cop al bar, que com sempre era ple d'espanyols i catalans, va arribar un escamot de gendarmes.

Els que encara eren a l'entrada van ser atiats pels espais a cavall. Semblaven embogits, tirant la gent per terra.

A més, havia esclatat la Segona Guerra Mundial i aquesta notícia presagiava un _____ (greuge) de tot...

Els seguidors de Céréssole postulaven contra les guerres amb accions propagandístiques i actuaven sobre el terreny amb ajuts socials a les regions malmeses per la guerra.

...va considerar prioritària l'evacuació dels nens de les zones més castigades pels _____ (bomba).

Estava envoltat de molts arbres fruiters i la seva orientació al migdia, amb el Canigó ben visible a la banda dreta, li donava un marc paisatgístic _____ (millor).

Les seves tres plantes estaven esfondrades i la taula esbotzada deixava passar la pluja fins al primer pis.

Encara ara penso que era una casualitat que la gent trobés coneguts o familiars enmig de tota aquella munió _____ (munt) a la sorra.

Les cadires estaven _____ (gala) amb garlandes i en cada seient hi havia un paquet pulcrament embolicat.

Encara no havia pogut enviar el paquet de galetes. De tant en tant l'obria i les ensumava sense menjar-ne cap. Un dia, però, la temptació va ser més forta i vaig _____ -ne (gola) dues de cop.

El meu pare estava bé, malgrat la progressió de la seva _____ (cec), però la mare estava malalta d'ençà del fred.

Les dures condicions del camp i la pulmonia havien fet estralls en el seu físic.

Són nens de l'exili amb una amalgama de records confosos, de fotografies _____ (groc) pel temps, de parents llunyans que els pertanyen sense haver-los conegut mai, d'imatges que van i vénen i que ells mateixos han _____ (ric) amb la seva pròpia vida.

3. LECTURA I COMENTARI DE FRAGMENTS

-Elisabeth Eidenbenz i la Maternitat. María García

-Els nens d'Elna. Sergi Barba

4. ANÀLISI

Elisabeth Eidenbenz i la Maternitat

- Formació, llengües i experiència
- Caràcter i lemes vitals
- La Maternitat: funcionament, organització, espai, simbolisme, testimonis
- Trascendència de la seva obra
- Què ens suggereix la seva figura

- Formació i experiència
- Caràcter i lemes vitals
- Objectius i sentit de la recerca, i del llibre
- Trascendència de la seva obra
- Què ens suggereix la seva figura

5. OPINIÓ

1-Què en penseu, de la lectura? De la tria del tema? De l'argument?

2-Què en podríeu dir, del vocabulari i de l'expressivitat?

3-Us ha semblat difícil de llegir, el text? Heu perdut el fil en algun moment?

4-Quines parts té, el llibre? Què us ha semblat, aquesta organització de la informació, els temes dels capítols?

5-Alguna part del llibre us ha sorprès, us ha agradat especialment, us ha colpit, us ha emocionat...?

6-Heu visitat mai els escenaris en què se centra *La maternitat d'Elna*?

7-Heu vist alguna de les adaptacions que se n'han fet (teatre, cinema, televisió)?

8-Aquesta obra us ha fet venir ganes de llegir algun altre llibre de l'autora? En recomanaríeu la lectura?